

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 8

Tallinn, 26. veebruaril 1935

Nr. 8

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS.	
Kanamunade toodang, tarbimine ja kaubandus	138
TOOSTUS JA KAUBANDUS.	
Väliskaubandus Saksaga 1930—34	140
Autobuseliinid 1934. a. suvel	144
Andmeid reisijate koostisest raudteel	144
Metsamaterjalide väljavedu	144
RAHANDUS.	
Riigitulude laekumine veebruaris 1935	145
HINNAD.	
Valuntahinnad	145
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	146
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD.	
Põllumajanduslik väljavedu	145
Võiturg	147
Peekoniturg	147
Tapaloomade- ja lihaturg	148
Kanamunaturg	149
Teraviljaturg	149
Linaturg	150
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID.	
Maailma nisuturu olukord	150
INFORMATSIOONI OSA.	
Eesti Panga nädalarauanne	152
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED.	
Munakaubanduse reorganiseerimine Inglises	153
Peekonikontingent Inglises	154
Abinõusid kodumaa saaduste levimise edendamiseks Belgias	154
Sulgoomade pidamise vähendamine Hollandis	154
Merekalastuse kriisikorraldus Hollandis	155
Hollandi viljakulvi kava 1935 a.	155
Sigade ja veiste arv Taanis	155
Käsitöö- ja väiketööstustoodete ekspordi organisatsioon Rootsis	156
Soome uued väljaveopremiate normid 1935 a.	156
Soome peekonikontingent Inglises	156
Soome munade väljavedu	156

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE.	
Egg Production, Consumption and Trade	138
INDUSTRY AND TRADE.	
Foreign Trade with Germany in 1930—34	140
Autobus Lines in Summer of 1934	144
Railway Passengers	144
Exports of Timber Materials in 1934	144
FINANCES.	
Revenue Receipts, February 1935	145
PRICES.	
Exchange Rates	145
Prices and Quotations	146
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	145
Butter Market	147
Bacon Market	147
Cattle and Meat Market	148
Egg Market	149
Grain Market	149
Flax Market	150
FOREIGN COUNTRIES.	
World Wheat Market	150
INFORMATION PART.	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	152
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION.	
Reorganisation of Egg Trade in England	153
Bacon Quota in England	154
Belgian Attempts to Increase the Consumption of Home Products	154
Regulations Restricting Poultry Farming in Holland	154
Measures for regulating Seafishing Depression in Holland	155
Holland's Sowing Regulations for 1935	155
Number of Pigs and Cattle in Denmark	155
Organisation of the Export of Handwork and Products of Small Industries in Sweden	156
Finnish New Export Premiums for 1935	156
Finnish Bacon Quota in England	156
Finnish Egg Exports	156

PÖLLUMAJANDUS

KANAMUNADE TOODANG, TARBIMINE JA KAUBANDUS.

EGG PRODUCTION, CONSUMPTION AND TRADE.

Kanakasvatus areneb meil kogu aeg, kuid eriti märkimisväärseid tulemusi saavutati viimasel aastal. Nagu vast lõpetatud kokkuvõttes näitavad, kujunes munatoodang kana kohta samuti ka üldiselt suuremaks kui ühelgi varem aastal.

Kanamunade kogutoodangute arenemine aastast aastasse on tihedamas seoses kanade arvu arenguga, kui keskmiste toodangutega, kuna keskmised toodangud on võrdlemisi ühtlased aastast aastasse, arvatud välja läinud aasta suur tõus.

Toodang. Kõrgema ja madalama toodangu vahe viimase 10 aasta jooksul on 14,7 muna. Kõrgeim toodang kana kohta saavutati 1934. a., mil keskmine toodang tõusis 107,3 munale. Madalam toodang kana kohta viimase 10 aasta jooksul oli 1931. a. — 92,6 muna. Munatoodangu kõrgus oleneb mitmesugusest asjaoludest. Tähtsama momendina võiks mainida pidamistingimusi. Nagu teada, on meie kanapidamine suuremas ulatuses primitiivne, puuduvad soojad ja valged kanalad. Soojus ja valgus mõjutavad aga tunduvalt munatoodanguid. Et otstarbekohased kanalad puuduvad, siis mõjutavad ilmastikuolud munatoodanguid väga tähtsal määral. Soojade

talvede puhul on toodangud suuremad, mis aitavad tunduvalt tõsta ka aasta keskmisi toodanguid. 1934. a. talv oli soe, nii võime ka panna tähele kõrgemaid keskmisi toodanguid kana kohta eriti talvekuudel. Jaanuaris oli keskmine toodang kana kohta 2,4 muna eelmise aasta 1,7 muna vastu, veebruaris 3,5 muna eelmise aasta 2,6 muna vastu, märtsis 6,8 muna eelmise aasta 6,0 muna vastu jne. Jälgides kanade munemise intensiivsust kuude järgi näeme, et see tõuseb maksimumi kevadel mais ja juunis, seal peale hakkab langema ja püsib miinimumis detsembris ja jaanuaris. Kevadel kanad saavad välja noorele rohule, päevad on pikad ja valged, ööd lühikesed, temperatuur soodsaim jne., üldse kõik asjaolud on suurema munemisintensiivsuse võimaldamise poolt, mille tulemusena toodangud saavutavad haripunkti.

Munajate kanade arv on viimase 10 aasta jooksul järjekindlalt suurenenud kuni 1934. a., kuid 1934. a. ilmnes kanade arvus väike tagasimineki, — nende arv langes eelmise aasta 1015 tuhandelt 995 tuhandele, s. o. 1,9%. Keskmise toodangu tõus aitas aga siin katta toodangu puudujäägi, mis oleks tekkinud arvulisest vähenemisest, ja kogutoodang kujunes suuremaks eelmise aasta kogutoodangust. Munade kogutoodang 1934. a. tõusis

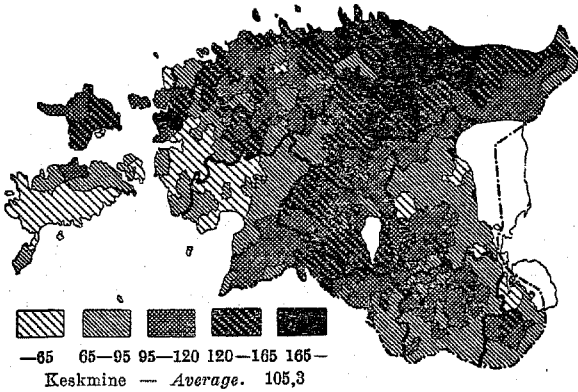
Kodulinde 100 loomühiku kohta. — Fowl per 100 Animal-Units.

A. Ostutalendid — Private holdings farmed by owners.....	97,4	Talundiligt Holdings according to Tenure.
B. Renditalendid — ostutalumaadel — Holdings leased by private owners.....	115,2	
C. Riigi (end. mõisa) renditalud — Holdings leased by the State.....	101,7	
D. Asundustalendid — Holdings of settlers.....	125,0	
E. Palgamaatalendid — Holdings granted as remuneration.....	160,2	
G. Muud talendid — Other holdings.....	98,5	

1— 5	184,4	Suurusertihmad Holdings according to Size.
5— 10	157,5	
10— 20	116,2	
20— 30	103,0	
30— 50	89,9	
50— 100	83,1	
100 >	63,4	

eelmise aasta 99 175 000 muna pealt 106 796 000 muna peale, suurenedes seega 7,7%. Võrreldes 1934. a. kanamunatoodangut sellega, mis ta oli 10 a. tagasi näeme, et kogutoodang on peagu kahekordistunud. Kanamunade toodanguist viimase 10 aasta jooksul saame ülevaate toodud sõrendist:

Kodulinde 100 loomühiku kohta.
Fowl per 100 Animal-Units.

—65 65—95 95—120 120—165 165—
Keskmine — Average. 105,3

	Üle 6 kuu van. kanade arv Number of Hens over 6 Month Old	Keskmine too- dang kanakoha Average Prod- uction per Hen	Munade kogutoodang Total Egg Production
	1000		1000
1934	995	107,3	106 796
1933	1 015	97,7	99 175
1932	1 004	97,9	98 262
1931	937	92,6	86 776
1930	885	104,4	92 352
1929	853	98,0	83 623
1928	726	97,5	76 775
1927	691	98,5	66 453
1926	662	98,5	64 349
1925	592	98,1	57 891

Linnukasvatuse leviku kohta võiks tähendada, et tihedamalt esineb kodulinde Põhja-Eestis: Viru- ja Järvamaal ning Lõuna-Eestis Viljandimaal. Kõige hõredamalt leidub kodulinde Saaremaal ja Lääne- ning Pärnumaa läänepoolses osas. Kodulindude levikust, kelle seas kanadel kõige suurem osatähtsus, annab ülevaate kartogramm; selle järgi on kodulindude arv 100 loomühiku kohta kõige tihedam Viru- ja Järvamaal.

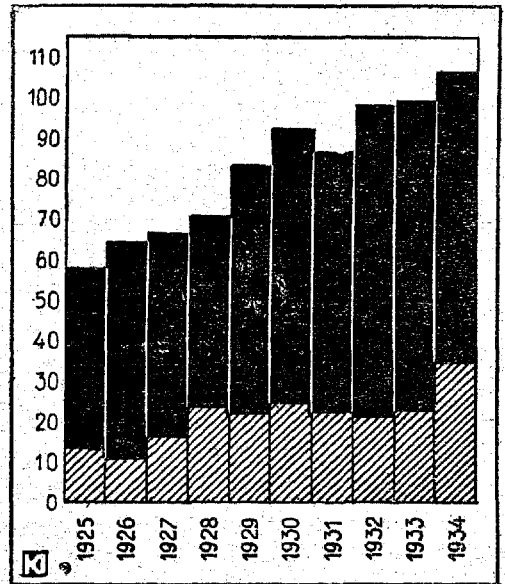
Talundrühmade järgi on kodulinde kõige rohkem väiketalundeis 100 loomühiku kohta arvatult. 1—5 ha talundeis tuli kodulinde 100 l.-ü. kohta 184,4 ja vähenes seal peale järjekindlalt talundite suurenedes.

Tarbimine ja kaubandus. Kanamunade toodangust suurem osa läheb siseturu tarvituse rahuldamiseks, kuna väiksem osa leiab turustamist väljaspool Eestit. Ümmarguselt läks viimastel aastail siseturu tarvituse katteks ¼ ja ¼

turustatakse väljaspool kodumaad. 1934. a. kanamunade kogutoodangust jäi siseturule 72,1 miljonit ja eksporditi 34,7 miljonit, seega on ekspordi osatähtsus mõõduv aastal tunduvalt suurenenud võrreldes eelmisega. 1934. aasta kanamunatoodangust jäi sisemaiseks tarvitamiseks 67,5%, s. o. ümmarguselt 2/3 ja eksporditi 32,5%, s. o. ümmarguselt 1/3. Munade eksport tõusis rekordarvuni ja oli suunatud peamiselt Britti ning Saksa. Väljaveetud munadest läks Britti 19 082 000 muna 869 850 kr. väärtuses. Saksa läks 11 410 000 muna 752 144 kr. väärtuses. Seega moodustas väljaveedu Britti 55,0% väljaveetud munakogusest ja Saksa 32,9%. Kokku moodustas neisse maadesse läinud munakogus 87,9% väljaveetud munakogusest, kuna muudesse maadesse veetud munakoguse osa on väikese tähtsusega. Väärtuse järgi saadi eksporditud munadest 1 835 991 kr., kusjuures Britti veetud kanamunade väärtus moodustas väljaveo koguväärtusest 47,4% ja Saksa veetud kanamunade väärtus — 41,0%. Nagu näha väljaveetud kanamunade väärtusest, saadi Saksa turul palju paremat hinda kui Britis.

Sisemaine tarvitamine elaniku kohta näitas tagasiminekut eelmise aastaga võrreldes. Jagades sisemaiseks tarvitamiseks jäänud

Kanamunade toodang ja väljaveud.
Egg Production and Exports.

munade arvu elanikkude arvuga, tuli 1934. a. keskmiselt elaniku kohta 63 muna eelmise aasta 67 muna vastu. Munatarvitus siseturul on arenenud tõusu suunas viimase 10 aasta jooksul, olgugi et viimasel paaril aastal näeme väikest tagasiminekut. 1925. a. jäi sisemaiseks tarvitamiseks 44 744 000 muna, kuna 1934. a. 72 104 000 muna. 1925. a. tarvitati elaniku kohta 39 muna aastas, kuid 1934. a. — 64 muna. Munatarvituse muutust is elaniku kohta viimase 10 aasta jooksul annab ülevaate toodud sõrendis:

Munatarvituse areng.
Development of Egg Consumption.

Keskmiselt elaniku kohta —
Average per Capita Consumption.

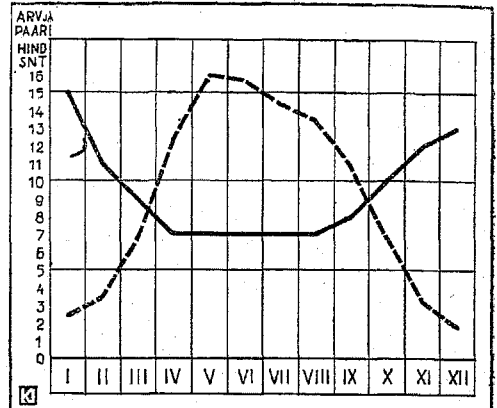
1934	63
1933	67
1932	68
1931	56
1930	60
1929	54
1928	42
1927	44
1926	47
1925	39

Nagu toodud andmestikust selgub, on munatoodangu areng tunduvalt intensiivsem rahvaarvu juurdekasvu arengust. Järjest suurenev eksport on viimaste aastate jooksul pisut vähendanud sisemaiseks tarvitamiseks jäänud munade arvu elaniku kohta. Munatarvituse norme ei saa pidada sugugi suureks, seepärast võivad munatoodangud siseturu arvel veel kasvada, kui ainult hinnad soodsad. Väljaveoväärtuse järgi väljaveetud munade keskmiseks hinnaks oli 5,3 snt. Siseturul maksub aga linnaturgude ja aasta keskmiselt üks muna 4,7 snt, seega oli siseturu hind läinud aastal ümmarguselt 20% madalam välisturu hinnast. Peab aga tähendada, et väljaveetud munad väärtuselt on keskmiselt paremad kui siseturu munad.

Munahinnad hakkasid 1929. a. peale lan-

Munatoodang kana kohta ja paarihind snt.
1934. a.

Egg Production per Hen and Prices (snt. pair) in 1934.

gema ja langus kestis kuni 1933. a. 1929. a. maksus linnaturgude ja aasta keskmiselt munapaar 16 snt, 1930. a. langes hind 14 sendile, 1931. a. 12 snt, 1932. a. 9 snt ja 1933. a. 8 snt peale. 1934. a. näitas munahind juba väikest tõusu eelmise aastaga võrreldes — tõusis 9 sendile paar.

Munahinnad alluvad aasta jooksul väga suurtele sesoonsetele kõikumistele. Talvel tõusevad äärmiselt kõrgele ja suvel langevad jälle madalale. Nõnda on kestnud see aastaid ja nõnda oli see ka läinud aastal. 1934. a. oli munahind kuu keskmiselt kõige kõrgem jaanuaris — 15 snt paar — ja kõige madalam aprillist augustini, mil maksus munapaar kuu keskmiselt 7 snt. Alates septembrist hakkasid munahinnad jälle tõusma ja tõus kestis kuni aasta lõpuni. Sarnane sesoonne munahindade kõikumine on tingitud meie ilmastikust ja kanapidamise korrastusest. Kõetavate ja valgustatavate kanalate olemasolul oleks võimalik talviseid toodanguid tunduvalt suurendada. Selliste kanalate ehitamine ja nende kasutamine tõstab aga munade tootmiskulu.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS SAKSAGA 1930—34. A.

FOREIGN TRADE WITH GERMANY IN 1930—34.

Saksa on meie väliskaubanduses seisnud esikohal kuni 1933. a., mil Briti tõrjus ta teisele kohale. Sarnane olukord püsis ka 1934. a., mil Saksa osatähtsus oli 21,9% ja Britil 29,8% üldväärtusest. 1933. a. võrreldes meie väliskaubanduslik läbikäik Saksaga suu-

renes koguse järgi 42 970 tn. ehk 103,1% ja väärtuse järgi 8 758 tuh. kr ehk 47,5%, mis tingitud meie väliskaubanduse üldisest suurenemisest. Koguse suuremat tõusu väärtusest

Esti väliskaubandus Saksaga 1930—1934. a.
Estonian Foreign Trade with Germany in 1930—34.

	1934	1933	1932	1931	1930
	1000 tonnid — in 1000 tns				
Väljavedu — Exports . . .	57,0	21,5	16,2	29,8	36,2
Sissevedu — Imports . . .	27,6	20,2	35,5	42,6	74,0
Läbikäik — Turnover . . .	84,7	41,7	51,6	72,4	110,2
	milj. kr. — Mill. kr.				
Väljavedu — Exports . . .	15,5	9,7	11,1	17,2	29,0
Sissevedu — Imports . . .	11,7	8,8	11,8	18,3	27,9
Läbikäik — Turnover . . .	27,2	18,4	22,9	35,6	56,9

Väljaveo ülekaal — Excess Exports (+), sisseveo ülekaal — Excess Imports (—)

	+3,8	+0,9	-0,7	-1,1	+1,1
--	------	------	------	------	------

Saksa osatähtsuse % Eesti väliskaubanduses (kr.).
Per cent of the Relative Importance of Germany in Estonian Foreign Trade.

Väljavedu — Exports . . .	22,5	21,2	26,2	24,3	30,1
Sissevedu — Imports . . .	21,2	22,5	32,0	26,1	23,3
Läbikäik — Turnover . . .	21,9	21,8	28,9	26,9	29,2
Sisseveo % väljaveost — % Imports from Total Exports	75,3	91,1	105,9	106,3	96,0

põhjutasid, eriti väljaveo osas, kaupade koostises ettetulnud muutused. Nimelt veeti välja suuremas koguses odavamaid kaupu (rukkis, metsamaterjal). Läbikäigu tõusu 1934. a. tingis nii sisse- kui väljavedu. Mõlemad kasvasid, kuid väljavedu hoogsamini kui sissevedu, nii et meie väliskaubanduse bilanss on muutunud 1934. a. 3 794 tuh. kr võrra aktiivseks, kuna ta 1933. a. oli ainult 862 tuh. kr. aktiivne ja aasta varem koguni passiivne.

Väljavedu Saksa koguselt oli 1934. a. rekordne, ületades suurima 1928. a. 625 tn ehk 11,1% ja 1933. a. 35 558 tn ehk 165,5%. Väärtuselt väljavedu suurenes eelneva aastaga võrreldes 6 845 tuh. kr ehk 70,9% võrra, kuna kõik teised vaatluselolevad aastad näitasid järjekindlat vähenemist. Väärtuse järgi suurim osa väljaveost Saksa langeb toot- ja maitseainetele, kuid selle rühma osatähtsus näitab kahel viimasel aastal vähenemist, andes 1933. a. 74,4% ja 1934. a. 58,4% kogu väljaveost Saksa, kuna toor- ja poolvalmisained ja valmissaadused samal ajal näitavad tõusu-

Tähtsamad väljaveoained Saksa. — Principal Export Commodities to Germany.

	1934	1933	1932	1931	1930	1934	1933	1932	1931	1930
	Tonnid (in Tons)					1000 kr. (in 1000 kr.)				
Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stimulants, Beverages . . .	28 331	4 898	8 036	9 325	11 868	9 049	7 186	9 123	14 038	22 802
sellest: — thereof:										
Või — Butter	3 545	3 563	6 058	6 967	9 034	5 955	6 020	7 865	12 894	20 801
Munad — Eggs	11 410	12 684	19 615	21 089	24 373	752	982	1 082	1 354	2 067
Ölikoogid — Oil Cakes	1 290	50	254	526	347	162	4	23	62	38
Toor- ja poolvalmisained — Raw Materials and Semi-Manufact. Goods	25 821	15 757	6 470	17 753	20 863	2 827	1 171	780	1 240	1 128
sellest: — thereof:										
Vasiknahad toored — Calve Hides	182	71	88	145	80	312	110	79	177	176
Linaseemned — Linseed	440	13	5	2	11	153	5	1	0,4	4
Haavapakud — Asp Logs	4 776	3 639	1 612	1 299	521	353	298	115	105	35
Tselluloos — Cellulose	512	430	244	2 073	1 403	71	43	25	269	224
Lina ja takud — Flax and Tow	667	123	188	161	282	573	71	93	67	262
Põlevkiviõli — Shale Oil	8 430	3 033	2	0,3	1	383	136	0,1	0,02	0,1
Künstsarv tüülemata — Artificial Horn	211	199	162	150	72	342	329	311	283	115
Valmissaadused — Finished Goods	2 898	1 836	1 617	2 723	3 505	3 624	1 297	1 235	1 978	5 085
sellest: — thereof:										
Vineer — Plywood	651	418	301	1 068	772	310	93	74	211	166
Vineertoolipõhjad — Plywood Chair Seats	421	566	592	856	1 044	156	167	193	242	526
Puu villane lõng — Cotton Yarn	735	135	106	196	645	2 365	420	259	609	2 724
Puu villane riie värvimata — Cotton Cloth Plain	30	31	44	87	124	154	163	213	379	620
Džuudiriie ja kotid — Jute Cloth and Sacks	710	573	343	233	113	384	299	201	153	130

tendentsi. Toit- ja maitseainete rühmas peamine tähtsus on vöil, mis vaatamata järjekindlale vähenemisele siiski annab 38,4% kogu väljaveost Saksa. Olles viimase ajani meie suurimaks või ostumaaks, Saksa ostis ka 1934. a. väärtuse järgi 50,6% kogu meie või väljaveost. Järgmine koht ses rühmas on 1934. a. erakordselt rukkil, mida müüsimine Saksa 22 220 tn 1972 tuh. kr väärtuses ja mis annab 38,9% koguselt ja 12,7% väärtuselt kogu väljaveost Saksa, kuna varematal aastatel rukki väljavedu Saksa ei olnud. Kolmas koht toitainete rühmas on munadel, mis andsid möödunud aastal 4,9% kogu väljaveost Saksa, kuhu läks 41% meie munade väljaveost üldse. Siin näeme järjekindlat vähenemist. Nii vedasime Saksa 1934. a. 23,4% võrra vähem mune kui 1933. a. ja 63,6% vähem kui 1930. a. Toor- ja poolvalmisainete rühma pea kõigi ainete juures näeme väikest suurenemist, eriti tunduv on see lina juures, mis kasvas 1933. aastaga võrreldes enam kui kaheksakordseks. Ka põlevkiviõli on leidnud Saksas turgu.

Valmissaaduste rühmas on suurima tähtsusega puuvillane lõng, mis annab 15,3% kogu väljaveost Saksa ja on suurenenud eelmise aastaga võrreldes. Teisel kohal on džuuatriie ja kotid, kolmandal kohal vineer.

Sisseveos on Saksa alati sammunud osatähtsusest teistest riikidest kaugel ees. Esikohale on ta jäänud ka 1934. a. olgugi mitte nii suure ülekaaluga, kui varematal aastatel, andes 21,2% meie üldisest sisseveost. 1928. a. alates kuni 1934. aastani näitab sissevedu Saksast nii koguselt kui väärtuselt järjekindlat tagasiminekut, nii et 1933. a. annab suurimast aastast (1928. a.) ainult 22,1%. 1934. a. on sissevedu Saksast suurenenud 1933. a. võrreldes 7 412 tn ja 2 913 tuh. kr võrra. Saksa sisseveos igal aastal ja ka 1934. a., on esikohal valmissaadused, mis annavad viimasel aastal 87,8% kogu sisseveost Saksast. Osatähtsusest on valmissaadustel märgata suurenemise tendentsi. Valmissaaduste sisseveol on Saksa esimene riik meie väliskaubanduses. 1934. a. kogu valmissaaduste sisseveost kuulub 33,8% Saksale. Suurim osa sellest rühmast langeb keemiatööstus-

saadustele, milles Saksa on alati domineerinud, müües meile värvaineid, valmistatud arstirohte, kummikaupa ja muud keemiakaupa. Üksi alisariinvärvid annavad 7,5% kogu Saksa sisseveo üldväärtusest ja nende sissevedu suureneb aast-aastalt. Ka kummikauba sissevedu on 1934. a. suurenenud 56,2% võrra, kuid ei küüni veel 1930. a. arvudeni, millised olid vaatluselolevatest aastatest kõige suuremad. Järgmisena väärivad tähelepanu metallkaubad, millede kahtlemata suurim osa on igasugusel raud- ja teraskaubal. Metallkaupade sisseveos oli näha vähenemist kuni 1934. a., kuid sel aastal näeme suurenemist. Kolmandal kohal valmissaaduste rühmas on jõu- ja töömasinad 7,2% osatähtsusega Saksa sisseveost. Siin näeme tugevat tagasiminekut 1931. a. võrreldes 1930. aastaga ja 1932. a. võrreldes 1931. a., kuid 1933. a. on vähenemine juba ainult 22,2% ja 1934. a. koguni suurenemine 59,7%. Tekstiiltööstussaadustest oleks suurim osa värvitud puuvillasel riidel, kuid peab nimetama, et siin on hulgas ka meie oma, Saksas töötlemisel olnud riide tagasivedu. Kunstsiidilõnga ja -niidi sisseveos on tunda 1930. a. alates järjekindlat vähenemist kuni ta 1934. a. veidi paraneb. Valmissaaduste rühmas väärrib nimetamist veel latt-, vorm-, sordiraud ja teras. Valmissaadustele järgneb suuruselt toor- ja poolvalmisainete rühm 9,4%-ga, milles näeme samuti kui enamikul Saksaa kaupadel vähenemist kuni 1934. a. ja väikest tõusu viimasel aastal, mis tingitud küll üldisest sisseveoiseisukorrast viimastel aastatel, kus tähtsateks teguriteks võib pidada: esiteks püütet takistada sissevedu oma tööstuse huvides, teiseks juhtimist kaupade ostu riikidesse, kes kasutavad rohkem meie maa saadusi. Toit- ja maitseainete rühmale jääb 1934. a. vaid 2,3% kogu Saksa sisseveost, sellest 1,8% kuulub soolale. Toitainete rühmas on 1930. a. võrreldes kõigi teiste aastatega suur vahe nii koguses kui väärtuses. 1930. a. toodi toit- ja maitseaineid sisse 3 277 tuh. kr väärtuses, kusjuures nad andsid 11,8% kogu Saksa sisseveost, järgmisel aastal aga ainult 635 tuh. kr eest 3,5% osatähtsusega. 1933. a. väärtus annab ainult 6,8% 1930. a. arvust. Suurima tegurina esineb siin rukis, mille sissevedu jäi täiesti ära monopoli tõttu.

Tähtsamad sisseveoained Saksast. — Principal Import Commodities from Germany.

	1934	1933	1932	1931	1930	1934	1933	1932	1931	1930
Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stimulants, Beverages</i>	9 748	6 708	15 051	15 085	38 512	275	223	351	635	3 277
sellest: — <i>thereof:</i>										
Sool — <i>Salt</i>	9 563	6 481	11 184	12 553	12 505	206	170	221	258	255
Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw Materials and Semi-Manufact. Goods</i>	7 292	5 268	8 328	10 746	13 838	1 099	849	1 180	2 094	2 890
sellest: — <i>thereof:</i>										
Karusnahad — <i>Furs</i>	4	6	9	15	15	81	100	260	562	680
Määrdeõlid — <i>Greases</i>	346	670	215	302	204	75	99	46	72	53
Väetised — <i>Fertilisers</i>	2 075	785	4 430	6 284	6 453	279	79	393	491	656
Valmisaadused — <i>Manufactured Goods</i>	10 573	8 229	12 093	16 789	21 633	10 279	7 672	10 141	15 468	21 543
sellest: — <i>thereof:</i>										
Puu villi riie värvimata — <i>Cotton Cloth Plain</i>	2	3	8	7	125	41	23	97	65	432
Puu villi riie värvitud — <i>Cotton Cloth Dyed</i>	25	23	41	48	42	514	255	402	445	420
Villane lõng — <i>Woollen Yarn</i>	19	47	176	122	125	183	307	936	654	863
Kunstiõli lõng ja niit — <i>Artificial Silk Thread and Yarn</i>	35	31	68	62	61	259	186	416	471	585
Latt-, vorm-, sordiraud ja teras — <i>Steel Billets, Bars, Sorted Steel etc.</i>	2 789	1 046	2 745	2 888	4 232	395	146	259	273	514
Viitsraud ja teras — <i>Steel Hoops</i>	564	273	281	252	227	121	43	34	33	43
Raud- ja terastraat — <i>Iron and Steel Wire</i>	537	758	856	1 593	1 587	120	133	133	222	290
Põllum. masinad ja riistad — <i>Agricultural Machinery and Implements</i>	185	126	169	297	321	170	80	133	226	266
Jõu- ja töömasinad — <i>Power and Work Machines</i>	392	348	331	724	1 405	840	526	676	1 194	2 012
Raud ja terastorud — <i>Iron and Steel Pipes</i>	226	95	176	393	568	93	32	66	134	217
Käsitööriistad — <i>Iron, Steel, Cast-Iron Tools</i>	95	84	91	116	113	149	115	88	119	169
Muu metallkaup — <i>Other Metal Goods</i>	953	672	1 359	2 285	2 842	1 429	1 039	1 243	1 964	2 517
El. mootorid, dünamod ja n. osad — <i>Electr. Motors, Dynamos a. Parts</i>	21	12	6	57	40	121	52	26	141	144
El. lambid — <i>Electr. Lamps</i>	9	7	6	11	8	139	123	92	195	153
El. ja telef. kaablid pantsoriga — <i>Electr. and Teleph. Cables</i>	178	208	131	362	242	131	150	96	232	202
El. juhtmed isoleeritud — <i>Electr. Transmission Wire, Insulated</i>	76	59	31	70	139	109	92	69	100	222
El. lüliljad, kaitsjad, reost. jne. — <i>Electr. Installation Impl.</i>	44	46	55	40	9	160	133	132	112	32
Raadio apar. ja n. osad — <i>Radio Appar. and Parts</i>	7	4	9	13	13	126	76	101	211	241
Arstiriistad, apar. ja -tarbed — <i>Medical Instrum. Appar. etc.</i>	3	4	6	5	9	131	90	117	101	142
Autod ja šassiid — <i>Automobiles and Chassis</i>	31	6	21	46	16	119	22	48	106	50
Šamottkiivid ja -tahvlid — <i>Fire-Clay Bricks and Sheets</i>	773	594	471	933	1 467	80	66	33	77	119
Porsetlankaup — <i>Porcelain Goods</i>	70	50	62	121	152	79	62	46	107	162
Kummikaup — <i>Rubber Goods</i>	44	22	39	44	53	139	121	144	160	222
Alisariinvärvid — <i>Alizarin Dyes</i>	70	68	74	63	55	875	670	570	331	363
Muud keemiainest. saadused — <i>Other Chemical Goods</i>	2 335	1 331	2 496	2 501	2 877	1 469	1 105	1 316	1 343	1 753
Kirjutus-, joonist. ja maalimisvahendid — <i>Stationery Articles etc.</i>	13	10	15	19	25	111	80	100	126	152

AUTOBUSELIINID 1934. A. SUVEL (1. APR. — 15. OKT.).

AUTOBUS LINES IN SUMMER OF 1934 (APR. 1 — OCTOBER 15).

Autobuseliine oli 1934. a. suveperioodil arvu- lult 104, pikkusega 5 333 km. Pea sama arv oli ka aasta varem, kui arvata juurde Võru — Võru raudteejaama ja Petseri — Petseri raud- teejaama-vahelised liinid. Autobuselihendus on loodud peamiselt linnade ja maakohtade vahel, kus raudteeühendust ei ole. Viimastel aastatel tekkisid ka autobuseliinid ühenduse- pidamiseks rööbiti raudteega. Neid oli 1934 ja selle eelkäiva aasta suvel arvu- lult 14.

Tegevus autobuseliinidel kestis keskmiselt ühe liini kohta 143 päeva. Autobuseliinid on peamiselt reisijate veoks ja neil liinidel, kus ka kaubavedu nähtud ette, veeti samuti pea- miselt reisijaid.

Reisijateveo arvud näitavad, et autobuse- lihendust kasutatakse järjest rohkem.

	Reisijad	Reisija-km
1934. a. 1. apr. — 15. okt.	664 007	12 961 996
1933. „ 1. „ — 15. „	445 632	9 384 543
1932. „ 1. „ — 15. „	229 568	6 537 875
1931. „ 1. „ — 15. „	257 853	7 651 420

Reisijate arv kasvas 1934. a. suve-sesoonil võrreldes eelm. aasta sama ajaga 49,0 ja reisi- jate-km'te järgi ulatus suurenemine 38,1%-ni. Suurenemine sündis nii lühimaaliste, kui ka kaugemaa reisijate arvel. Lühimaalistest lii- nidest näitavad Tallinn—Nõmme ja Narva— Narva-Jõesuu vahelised liinid suuremat reisi- jate arvu kasvu, kuna pikematel liinidel reisi- jate arv suurenes vähem. Tallinn—Nõmme vaheline liin on reisijate arvu poolest teiste lii- nide hulgas suurim, seda kasutas 1934. a. su- vel 214 787 reisijat eelmise aasta 157 270 reisi- aja vastu.

Raudteedega paralleelsetel autobuseliinidel liikus 270 872 reisijat, mis moodustab 40,7% veetud reisijate üldarvust.

Kaubavedu toimus 34 autobuseliinil 104 hulgast. Sealjuures ulatus kaubavedu pool- tel neist ainult 5—10 tn. Ainult Jõgeva— Võhma—Põltsamaa liinil oli suurem kauba- vedu — 820 tn. Kogusummas veeti autobuse- liinidel suve-sesoonil 1 521 tn kaupa; eelmisel aastal samal ajal 99 tn, seega enam 52,2%.

ANDMEID REISIJATE KOOSTISEST RAUDTEEL.

RAILWAY PASSENGERS.

Mõningaid andmeid raudtee kasutajate kohta pakuvad mõõdunud aasta (1. III 1934) rahvaloenduse materjalid. Nimelt regist- reeriti rahvaloenduse päeval ka raudteel sõitjad. Selliseid oli kokku 7 139 isikut: neist oli pärit linnast 3 282, maalt — 3 857, mis arvatult 1000 elaniku kohta annab lin- nast 10,2⁰/₀₀, maalt 5,0⁰/₀₀. Seega osutus linlaste poolt raudtee kasutamine sel päe- val kaks korda intensiivsemaks kui maa- elanike poolt.

Linlastest raudteel registreerituist olid elukohalt Tallinnast 1 338 ehk 1000 elaniku kohta 9,7⁰/₀₀; suuruselt järgneva arvuga esi-

nes Tartu 594 isikuga ehk 10,1⁰/₀₀ kolman- dal kohal 198 isikuga ehk 18,3⁰/₀₀ esines Valga, neljandal kohal 195 isikuga või 9,6⁰/₀₀ Pärnu; viiendal 167 isikuga ehk 11,1⁰/₀₀ Nõmme, kuuendal 161 isikuga või 66,8⁰/₀₀ Narva; siis 147 isikuga ehk 14,7⁰/₀₀ Rakvere; 139 isikuga ehk 31,7⁰/₀₀ Tapa. Teiste lin- nade osatähtsus on arvu- lult tunduvalt väik- sem, kuigi ⁰/₀₀-des kohati esinevad küllalt kõrged arvud, nagu Türil 13,4⁰/₀₀, Paides 12,8⁰/₀₀, Haapsalus 12⁰/₀₀ jne. Nii oli suure- mal arvul raudtee kasutajaid pärit raudtee sõimpunktidest.

METSAMATERJALIDE VÄLJAVEDU 1934. A.

EXPORTS OF TIMBER MATERIALS IN 1934.

1932. a. oli metsamaterjalide eksport ma- dalaim, elustudes järgmisel aastal vääringu ümberhindamise ja turunõuete paranemise tõttu tunduvalt. Mõõdunud 1934. aastal saa-

mutati aga ekspordis rekord-arve koguselt, ku- na metsamaade planeerimise tõttu suuri met- sa-alasid tuli likvideerida ja soodus turu- konjunktuur võimaldas realiseerida ka neid

metsalanke, mis halbadel aegadel jäid müümata.

Ümbertöötamata puitu veeti 1934. a. välja: propse 131 300 tnm kr 1 064 000 väärtuses, haavapakke 22 565 tnm kr 810 000 väärtuses, kapp-palke 6 700 tnm kr 130 000 eest, teisi väiksemal määral.

Saetud materjalide alal saavutas okaspuulaudade eksport rekordseisu 76 000 std. kr 10 160 000 väärtuses, sellest kastilaudu üle 5 000 std kr 1 150 000 eest. Teiste saetud materjalide eksport on läinud tagasi.

Pabertoorainete eksport jäi koguselt eelmise aasta omast küll maha (11 380 tn puumassi ja 56 247 tonni tselluloosi 15 550 tn

ja 57 966 tn asemel 1933. a.), kuid väärtuselt tõusis kr 6 000 000 — kr 7 190 000 peale.

Puutööstussaaduste eksport tõusis koguselt 12 100 tonnilt 14 900 tonnile, väärtuselt aga kr 2 100 000 — kr 3 276 000 peale. Kahjuks koosneb see peamiselt vineersaadustest, kuna puusepatöö jne. pole saanud veel jalgu alla.

Paberitööstussaaduste eksport on jälle suurenenud 7 729 tonnilt 9 346 tonnile, väärtuses kr 1 261 000 — kr 1 854 000 peale.

Kogusummas andis metsamaterjalide eksport umbes 25 miljonit kr, s. o. umbes 40% kogu meie väljaveost.

RAHANDUS

RIIGITULUDE LAEKUMINE VEEBRUARIS 1935.

REVENUE RECEIPTS, FEBRUARY 1935.

Riigitulude enamlaekumine veebruaris 1935, võrreldes eelmise aasta sama kuu tulude laekumisega, näitab püsivat tendentsi, ületades ühtlasi jaanuari enamlaekumise. Nõnda on Majandusministeriumis tehtud kokkuvõtete järele 1.—20. veebruarini (incl.) 1935 laekunud tulused 3 095 tuh. kr. eelmise aasta 2 807 tuh. kr. vastu. Seega on enamlaeku-

mine tähendatud ajavahemikul 288 tuh. kr. ehk 10,2%.

Üldse on aga 1934/35. eelarveaasta algusest 20. veebruarini (incl.) laekunud (ilma kaitselaevastiku uuendamise läbikäiva summata) 63,3 milj. kr. eelmise aasta 56,2 milj. kr. vastu, seega enamlaekumine käesoleval eelarveaastal 7,1 milj. kr. ehk 12,6%.

VALUUTAHINNAD. EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	Eesti krooni					
	25. II. 1935		19. II. 1935		25. II. 1935	19. II. 1935
Ost	Müük	Ost	Müük	1935	1935	
\$ (dollar)	372	380	370	378	4,8593	4,8848
£ (Inglise n.)	1811	1885	1811	1885		
Saksa riigimark	148,00	146,50	148,00	146,50	12,06	12,13
Soome mark	7,98	8,10	7,98	8,10	220,62 ¹	226,50
Prantsuse fr.	24,65	24,95	24,60	24,80	73,35	73,78
Belgia belga	87,25	88,45	86,70	87,90	20,73	20,855
Hälvetsia fr.	121,05	122,55	120,35	121,85	14,945	15,03
Itaalia liir	31,65	32,15	31,45	31,95	57,06	57,53
Eesti kroon					18,00 ¹	18,12
Rootsi kroon	98,40	94,60	98,40	94,60	19,397	19,398
Taani kroon	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,901
Tšehhoslov. kr.	15,65	15,95	15,45	15,75	115,50 ¹	116,87
Hollandi kulden	252,65	255,65	251,35	254,35	7,1625	7,105
Läti latt	120,05	122,30	119,35	121,60	15,00 ¹	15,00
Örr. rubla					5,611 ¹	5,618
Austria šilling	69,80	71,20	69,80	70,70	25,98 ¹	26,00
Ungari pengó					27,00 ¹	27,00
Poola slott	70,65	71,65	70,15	71,15	26,62 ¹	26,73
Leedu liit	62,55	63,45	62,00	62,90	28,87 ¹	29,00
Danzigi kulden	121,05	122,55	120,35	121,85		

¹) 29 II. 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas	11/II-	1935. a.	1934. a.	1933. a.
	18/II- 24/II 1935	17/II 1935	1. I kuni 24. II.	1. I kuni 25. II.	1. I kuni 26. II
VOI (tonni)	152,5	127,3	857,8	70,1	592,2
Butter (tons)					
Sellest:					
Saksa	65,3	57,0	325,2	351,4	229,6
Inglise	72,9	64,0	465,2	336,9	125,8
Belgiasse	—	5,1	39,7	10,2	71,6
Soome	—	—	—	2,0	—
MUNAD					
(tuh. tk.)	—	—	—	—	—
Eggs (1000)	—	—	—	—	—
Sellest:					
Inglise	—	—	—	—	—
Saksa	—	—	—	—	—
PEEKON					
(tonni)	—	—	—	—	—
Bacon (tons)	39,7	24,4	303,3	383,3	338,8
LINA (tonni)					
Flax (tons)	250,1	13,7	1272,7	786,5	579,1
Sellest:					
Inglise	198,0	13,7	1109,2	482,2	240,9
Belgiasse	—	—	70,3	20,1	232,7
Soome	—	—	11,2	13,3	6,9
Saksa	—	—	10,4	148,1	1,0
Prantsusse	—	—	0,2	60,5	40,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal jätkus võihindade nõrgenemine Inglises. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 112 š cwt eelmise nädala 115—116 š vastu, mis Kopenhaageni ametliku võihinna noteeringut vähendas 10 Tkr. võrra 1.90 Tkr-le 100 kg kohta. Eesti võihinna noteering Manchesteris langes 5 š cwt-lt, s. o. 93—95 š cwt, mis teeb fob Tallinna 120 snt kg. Saksast saadav hind jäi endisele tasemele 150 snt. kg. Vastavalt hindade ja väljaveetud võikoguste kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõi hinnaks 125 snt kg eelmise nädala 131 snt vastu.

Või sissevedu Inglisse langes käesoleva aasta jaanuaris 777 986 cwt-le möödunud aasta sama kuu 900 138 cwt vastu, vähenedes seega 14% võrra. 1933. a. jaanuaris sisseveetud kogusega võrreldes on käesoleva aasta jaanuari sissevedu siiski suurem 4% võrra. Impeeriumimaadest vähenes või sissevedu ainult 3%, kuna Uue-Meremaa 17%-lise vähenemise kattis Austraalia võikoguse sisseveo suurenemine. Taani või sissevedu Inglisse vähenes jaanuaris 26% võrra, võrreldes 1934. a. samal kuul sisseveetud kogusega. Sisseveo vähenemist võib veel märkida Soomest, N. Venest, Rootsist, Lätist, Ungarist ja Argentiinast, kuna teistest maadest sissevedu suurenes.

Nagu eeltoodud andmeist nähtub, vähenes või sissevedu Inglisse, mille tõttu ka hindade paranemine oli võimalik. Üldisele võituru seisukorra paranemisele mõjus kaasa P.-Am. Ühendriikide võiostmine, kus söödaolude halvenemise tagajärjel vähenes piimakarja arv 5% võrra möödunud aasta novembris, võrreldes 1933. a. sama ajaga. Selle tagajärjel langes ka üldine piimatoodang möödunud aasta viimastel kuudel keskmiselt 3%

võrra. Vastavalt piimatoodangu kujunemisele vähenes ka võitoodang ja seda nimelt novembris 4%, kuna septembris ja oktoobris oli võitoodang isegi suurem kui 1933. a. samadel kuudel. Seejuures on aga huvitav märkida, et juustutoodang P.-Am. Ühendriikides suurenes oktoobris 13% ja novembris 34% võrra, mis katab võitoodangu vähenemise teataval määral. Käesolevaist andmeist selgub, et P.-Am. Ühendriikides avaldub käesoleva aasta esimesel poolel tõenäoliselt üldises piimatoodangus vähenemine edasi, mis kahtlemata mõjub ebasoodsalt võitoodangu kujunemisele. Sellest ei tule aga veel teha järeldusi maailma võituru paranemisvõimaluse kasuks, kuna P.-Am. Ühendriikide osatähtsus maailma võikaubanduses on väga väike.

Või- ja juustutoodangu liikumine Uus-Meremaal sünnib langevas suunas, võrreldes möödunud aastaga. Nii vähenes käesoleva aasta jaanuaris või sissetulek väljaveo kontrolljaamadesse 12% ja juustukogus 9% võrra 1934. a. jaanuari kogustega võrreldes. Käesoleva aasta tootmissesooni, s. o. viimase kuu vältel on või sissetulek vähenenud 4% ja juustul 7% võrra. Austraalias aga on võitoodang vähe kõrgem, kui möödunud aastal.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg: Tallinnas — meiereivõi I s. 160 snt taluvõi 135—150 snt, Tartus — meiereivõi I s. 160 snt, II s. 155 snt, taluvõi 125—135 snt, Valgas — meiereivõi I s. 160 snt, II s. 155 snt ja taluvõi 125—138 snt, Narvas — meiereivõi I s. 160—165 snt, taluvõi 125—140 snt, Kuressaares — meiereivõi I s. 125—140 snt, taluvõi 100 snt ja Petseris taluvõi 110 snt kg.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Inglisse 1 238 tünni ja Saksa 889 tünni.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib vaikus, nagu harilikult sel aastaajal. Eesti peekoni kõrgema sordi hind, mis langes käesoleva kuu alul 78 š-le tsentner, püsib kolmas nädal muutumatult endisel tasemel. Peekoni sissevedu Inglisse langes jaanuaris 632 000 tsentnerile 646 000

tsentneri vastu eelmisel aastal ehk 863 000 tsentneri vastu 1933. a. jaanuaris.

Vaatamata peekoni sisseveo vähenemisele 2% võrra, kujunesid peekonihinnad Inglises käesoleva aasta esimese kaheksa nädala kohta tunduvalt madalamaks kui eelmisel aas-

tal. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering langes keskmiselt 79,4 š-le tsentner 87,4 š vastu eelmisel aastal. Seega langes eesti peekoni kõrgema sordi hind keskmiselt 8 š tsentnerilt ehk 10% ulatuses.

Kuid tunduvalt suurem oli meil peekon- sigade hinnalangus käesoleva aasta esimese 8 nädala kohta. Peekonsigade kõrgem noteering langes keskmiselt 56 snt kg 70 snt vastu eelmisel aastal. Seega tõuseb hinna nõrgenemine 20%-le ehk 14 sendile kg-lt.

Peekonsigade hindade langus oli tingitud kahest põhjusest. Esiteks 10%-lisest hinna- langusest Inglise turul ja teiseks suurest toodangu tõusust, mille tagajärjel ainult 41% tapetud peekonsigadest oli võimalik saata Inglise turule 50% vastu läinud aastal.

Käesoleva aasta esimese kaheksa nädala jooksul tõusis tapetud sigade arv eksportta- pamajades 17170 seale 12936 sea vastu eel- misel aastal. Seega on toodang suurenenud kahe kuu jooksul 4234 sea ehk 33% võrra.

Toodangu tõusuga suurenes siseturu osa-

tähtsus 59%-le 50% vastu läinud aastal. Seega on mahutatud siseturule kahe kuu jooksul ligi 10 000 siga. Neist ligi pool, s. o. 5000 siga müüdi Tallinna Põllutöökoja alalisel elustapaloomade turul, kuna teine pool realiseeriti oma kaupluste võrgu kaudu ja ümbertöötatud kujul, nagu vorstid, sin- gid. Osa ümbertöötatud saadustest, nagu singid, on omakorda konservide näol eks- portitud Inglise ja Prantsuse asumadesse.

Käesoleva nädala peekonsigade noteering lõdvenes 3 snt võrra kg-lt. Hinnalangus oli tingitud ainult toodangu suurenemisest, sest Londoni noteering jäi muutmatuks.

Käesoleval nädalal tapeti 2356 peekon- kaalulist siga 2201 sea vastu eelmisel nä- dalal.

Eksporttapamajad maksavad käesoleval nädalal peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60 —72 kg	52	48	41		
55,5—59,5 "	} 47	43	37	Sise- turu hinnad.	
72,5—75 "					
75,5—80 "					43

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Möödunud nädal kujunes arvatavasti üle riigi rohkeks lihapakkumise nädalaks. Pak- kumise rohkus tekkis kartusest, et sula tõttu teed muutuvad halvaks. Kasutades viimaseid häid teid, turustati need tapaloo- mad, mis muidu oleksid paari lähema nädala jooksul toodud müügile, ühe nädalaga ära ja sellest tekkis ülepakkumine, mis oli märki- misväärne eriti sea- ja vasikaliha juures. Pakkumise rohkusest olenevalt langesid ka hinnad. Nii maksti Tallinna turul suurtest vanadest pekisigadest 30—34 snt kg, see on madalaim hind, mis kunagi makstud.

Veiseliha hinnad nõrgenesid vähe, sest turule toodi veiseid keskmiselt. Nuumvei- seliha maksus 43—52 snt, keskmised 36—43 snt ja lahjad 28—36 snt kg. Sortide järgi suurt hinnavahet pullide, lehmade ja mulli- kate lihal ei olnud.

Eluskaaluhinnaks märgiti nuumatud kuni 31 snt, keskmised kuni 28 snt ja lahjad kuni 23 snt kg. Maal turustades tuleks neist hindadest 1—2 snt kg-st veokulude arvel ar- vata maha.

Elus veiste hinnad peaksid jääma püsima,

sest veiseid turustatakse üldiselt väheldaselt, mistõttu hinnad peaksid püsima võrdlemisi kõrged kuni suveni.

Vasikaliha müügil rohkesti. Nuum- vasikaliha maksus 45—55 snt, keskmised 38—45 snt ja lahjad 23—37 snt kg. Elus- kaalu alusel müües tehti tehinguid 27—40 snt kg piires. Hinnad kindluseta.

Lambaid turul vähe. Siseturul mak- sus nuumlammaste liha 50—55 snt, keskmiste 40—48 snt ja lahjade 33—35 snt kg. Eks- portlammaste lihast ühes pudemetega maksti 78—83 snt kg.

Eluskaalu hinnad — eksportlambad kuni 34 snt, nuumatud kuni 30 snt, keskmised ja lahjad 24—28 snt kg. Hinnad püsivad.

Sealiha pakkumine väga rohke. Sea- liha maksus üldiselt 34—41 snt kg. Eriti odavad on pekisead. Eluskaalu alusel tuleks tehinguid teha 25—28 snt kg piires. Hin- nad kindluseta.

Nahkade hinnad. Veisenahad soo- lamata 60—63 snt kg, soolatud (vähemalt 2 nädalat) 65—70 snt kg. Mullikanahad 6—12 kr tkkk.

Lambanahad: jakid ja lammid 2,5—4 kr tk, kaled, korbid ja praaknahad 1—2,5 kr tk.

Vasikanahad on hinnas tõusnud. Maksakse tükist 2—4 kr. Üle 3,5 kg raskused kr. 1.10 kg.

Tapaloomade soolte hinnad. Veiste kr. 2—4,5 sats, lamba 40—70 snt sats, sea 45—70 snt sats ja hobuste sooled kuni 24 snt meeter. Soolled peavad olema kergelt puhastatud.

Tööstustoorrasv 28—34 snt kg, sulatatud 55—60 snt kg.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg):

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalaha	Lambaliha
Tartu . . .	34—39	26—40	20—35	35—45
Viljandi . . .	35—42	40—48	30—35	38—40
Narva . . .	40—42	30—35	32—37	45—60
Rakvere . . .	35—42	38—48	25—35	40—45
Valga . . .	35—38	35—40	20—25	30—35
Kuressaare . . .	35—45	20—28	20—22	25—35

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunade hindade liikumine maailma-kui ka siseturul on langeva tendentsiga. Pehmete ilmade tõttu näitab munatoodang Euroopa tähtsamates kanakasvatajates maades tõusu, mis importmaadesse toonud suureneva sisseveo ja sellega ühtlasi hindade nõrgenemise. Kuna aga meil kanamune praegu veel välja ei veeta, ei mõjuta maailmaturu seisukord meie siseturu kanamunade hindade liikumist.

Konservitud ja külmutusmajadesse paigutatud kanamunade tagavarad näivad olevat meil üldiselt lõpukorral. Värsketes kanamunade juurdevedu turule näitab viimastel nädalatel tõusu, kuna pehmed ilmad soodustavad tootmist. Selle tagajärjel on langenud ka kanamunade hinnad. Nii müüdi möödunud nädalal Tallinnas üle 50 gr raskused munad kasti viisi 10,5 — 11 snt paar ja alla 50 g — 8 snt paar.

Esialgsete andmete järgi näib käesoleval aastal munade tootmise areng liikuvat tõusu suunas. Möödunud aasta kanamunade hinna kindlustamine enamvähem tasuvale tasemele tõi tõenäoliselt kaasa kanade arvulise suurenemise. Seega näib kanakasvatus talundite

tulundusharudes omavat järjest suurema tähtsuse, mis tasuvuse mõttes ka täiesti õigustatud.

Kanamunade turustamise väljavaated osutuvad meil käesoleval aastal võrdlemisi rahuldavaks. Sissevedu Saksa on esialgselt võimaldatud möödunud aasta sisseveokoguse piirides, millele tõenäoliselt võib veel saada lisa väljaspool sisseveokontingenti. Kuna Inglise sissevedu pidi ka piiratama 10% võrra, võrreldes eelmise aasta sisseveoga, missugune aga meie kohta ei ole kehtiv, siis hindade tase peaks Inglise näitama paranemist. Jaanuaris sisseveetud munakogus aga osutub siiski veel suuremaks, kui see oli möödunud aastal. Nii veeti käesoleva aasta jaanuaris kanamune Inglise 1 610 588 s.-sada, eelmise aasta sama aja 1 274 191 s.-saja vastu suurenedes seega 27% võrra.

Möödunud nädalal maksusid kanamunad siseturul (keskmise suurus) snt paar: Tallinnas 10—13 snt, Tartus 10—12 snt, Rakveres 10 snt, Narvas 11—12 snt, Valgas 11—12, Kuressaares 10—12 snt ja Petseris 10—12 snt paar.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Maailma teraviljaturul veebruari keskel alanud uus hinnatõus kestis möödunud nädalal edasi. Kui hinna kõvenemise esimesed tunnused avaldusid alul Põhja-Ameerika turgudel, siis möödunud nädalal võis märkida hindade paranemist ka Euroopa turgudel. Noteeringud kr kv olid järgmised: r u k i s Chicago 9.59 (m. n. 9.54), Winnipeg 8.05 (m. n. 7.83), Hamburg (La Plata) 8.35 (m. n. 8.44); n i s u Chicago 13.34 (m. n. 13.20), Winnipeg 11.38 (m. n. 11.29), Hamburg (Manitoba I)

13.25 (m. n. 13.11), Liverpool 9.31 (m. n. 9.27) ja m a i s Chicago 12.59 (m. n. 12.52).

Meie siseturul, mis on kaitstud välisteraviljahindade mõjutustest teraviljamonopoli kaudu, on tegemist rukk- ja kaerahindade kõvenemisega. Kui möödunud aasta detsembri keskmisena maksus börsinoteeringute järgi rukis 10.25 kr kv ja kaer 6.88 kr kv, on viimase noteeringu järgi hinnad vastavalt 11.75 kr ja 7.50 kr. Sellega on hindade tõus möödunud aasta detsembrist veebruari kesk-

paigani rukkil 1.50 kr ehk 15% ja kaeral 0.62 kr. ehk 9%. Vaatamata rukki- ja kaerahindade tõusule on odra juures seevastu tegemist hinna nõrgenemisega. Detsembris noteeritud hind 9.16 kr. kv langes veebruari keskpäigani 0.41 kr ehk 5% võrra ja on praegu 8.75 kr. Nisuhind püsib endisel tasemel (14.5 kr. kv). Rukkihinna tõus põhjustas ka jahude kallinemise. Börsinoteeringu andmete järgi Puhk ja Poegade veski rukkijahu hind on 13.55—14.35 kr. kv (keskmise 13.95) ja Rotermanni 13.90 kr. Võrreldes vastavaid hindu m. a. detsembri omadega (Puhkil detsembris 11.70—12.50 kr. ja Rotermanni 12.50 kr.) on praegune hind kõrgem Puhkil 15% ja Rotermanni 11%. Kahe veski lahkuminev hinnatõusu protsent on tingitud sellest, et m. a. detsembris keskmine jahuhind oli Rotermanni kõrgem 0.40 kr. kv ehk 3.5% kui Puhkil.

Nagu otsene terade hinnatõus kutsus esile vastavas ulatuses jahude hinnatõusu, põhjustas viimane omakorda valmistoodete, s. o. leiva hinnatõusu. Praegune leivahind on 16 snt kg ehk 2 snt või 14.5% võrra kõrgem kui m. a. detsembris. Sellega on leivahinna tõus täielikult vastav jahude ja terade hinnatõusule.

Väikemüügihinnad (kr. 10 kg.)

	Tallinn	Tartu	Rakvere	Narva	Valga	Kuresaare
rukis	—	1,05	1,15	1,20	1,05	0,95
nisu	—	1,40	1,35	1,60	1,30	1,20
oder	—	1,00	0,90	1,10	0,95	0,75
kaer	0,85	0,70	0,80	0,90	0,75	0,70
rukkijahu	1,39	1,20	1,25	1,30	1,20	1,20
sepijahu	1,84	2,00	2,00	1,80	1,70	1,70
odrajahu —						
inimtoiduks	—	—	1,80	2,00	1,85	1,60

LINATURG — FLAX MARKET.

Välismaa linakaubanduse keskustes püsib endine kindel tendents. Monopoliriigid, Vene ja Läti, on hindades järelandmatud, püüavad neid isegi suruda vähehaaval kõrgemale. On kuuldusi, et Vene monopol on müünud Saksa lisaks senistele tehingutele veel 600 tonni linu hinnaga 57 naelsterlingit kullas I inglise tonni eest kasteleo lina IV gr I sordi alusel fob. Mainitud fob hind on 1 kuldnaelsterlingi võrra kõrgem sama lina samaaegselt cif hinnast Inglises. Kõneldakse, et Saksal Vene monopoliga on veelgi läbirääkimisi käimas uute tehingute asjus. Samal ajal suuräririd Inglises väga kahtlevad, kas

kaubandus suudab kanda linahindade uut tõusu.

Dun dee linabörsil märgiti Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamad 1 inglise tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

	20. II 35.	13. II 35.	21. II 34
Petseri-Võru R	87/10	87/10	87/10
Läti Liivi R	89/—	88/10	59/—
Vene kasteleo IV gr. I sort	94/—	94/—	59/—
Pärnu takud I sort	68/—	68/—	—
» II »	63/—	63	—

Tallinnas linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 22 veebruaril 1935 noteeriti lina kokkuostuhinnad eelmise nädala tasemele.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

MAAILMA NISUTURU OLUKORD. — WORLD WHEAT MARKET.

Praegu hinnatakse üldist maailma nisuturu olukorda rahuldavaks, kusjuures ei puudu isegi optimistlik hinnang tulevikku, mida põhjustab suuremates ülemere eksportmaades saagi kui ka tagavarade vähenemine.

Toodud neljas tähtsamas nisuga maailmaturgu varustavas maas oli külvipindade tagasimineku 1933. aastaga võrreldes 10%, kuna toodang vähenes 9%. Kanadas ja P.-Am.

Ühendriikides vähenesid külvipinnad isegi enam kui toodang, kuna Argentinas ja Austraalias oli tegemist vastupidise nähtusega. Neis maades külvipindadest olenevale toodangu tagasimineku on andnud ka põhjust ebasoodus ilmastik kasvuperioodil, mis tingis madalad saagid ha-lt ja mille tõttu üldtoodangu tagasimineku on suurem kui külvipindade vähenemine.

Nisu külvipinnad ja toodang.

Wheat. — Area and Production.

	Külvipinnad (1000 ha)			Toodang (milj. kv)		
	1934	1933	1933=100	1934	1933	1933=100
Kanada	9 706	10 518	92	75	77	98
P.-Ameer.						
Ühendr.	17 093	19 389	88	135	144	94
Argentiina	7 480	7 957	94	69	78	88
Austraalia	5 247	6 067	86	37	48	77
Kokku	39 526	43 931	90	316	347	91

Statistiliste andmete järgi P.-Am. Ühendriikides on 1934—35. põllumajandusaastal nisuturu olukord järgmine (andmed milj. kv):

Vanad tagavarad 1. VII 1934	79
toodang 1934	135 214
tarvitus	133—136
seeme	21
loomasöödaks	22—24 176—181
Arvatavad tagavarad 1. VII 1935	33—88

Toodud Ühendriikide valitsuse poolt tehtud eelarvestuse põhjal on tagavarade seis 1. VII 1935 keskmiselt 35,5 milj. kv (33—38 milj. kv) eelmise aasta sama aja 79 milj. kv vastu. Seega on nisutagavarade vähenemine 43,5 milj. kv ehk 45%, võrreldes möödunud aastaga. Tunduvale tagavarade vähenemisele aitab kaasa madalam nisu kui ka söödateraviljade toodang. Andmete järgi oli Ühendriikide möödunud aasta odrasaak 76%, kaeral 72% ja maisil 59% eelmisest, kui isegi madala saagiga aastast. Nisureservide vähendamise kui ka loomasöödateravilja puuduse tõttu on otsustatud valitsuse poolt käesoleva põllumajandusaasta jooksul tarvitada loomasöödana 22—24 milj. kv madalamakvaliteediga nisu, mille mõjul vähenevad tunduvalt sealset nisutagavarad ja mis omakord avaldab mõju maailma nisukaubandusele.

Samuti on nisutagavarade tunduv vähenemine lõunapoolkera eksportmaades, mis mõjutab otseselt kogu maailma nisutagavarade liikumist.

Maailma nisutagavarade liikumine (milj. kv) 1. I: 1935 — 138, 1934 — 145, 1933 — 161, 1932 — 166.

Alates 1932. aastast on maailma nisutagavarad pidevalt vähenenud. Võttes 1932. a., mil tagavarad olid kõrgseisul, sajalaks, on tagavarade seis 1933. a. 97, 1934. a. 87 ja käesoleva aasta 1. jaanuaril 83. Möödunud aasta

1. jaanuariga võrreldes on tagavarad vähenenud 7 milj. kv ehk 5% võrra.

Vaatamata nisutagavarade langusele ei ole siiski näha ette suuremat hinnatõusu, sest importivates maades agraripoliitiliste võtete kaudu on mindud ikka enam ja enam oma produktiooni suurendamisele. Nii oli 1929. a. 12 Euroopa riigi saak 29 milj. kv ja möödunud aastal 53 milj. kv. Oma saagi suurenemisele on seletatav, et praegu Euroopa ei vaja enam niipalju ookeanitaguste maade nisu, kui varem aastail.

Suvine hindade tõus, mis oli otsekoheseks järelduseks Ühendriikides kartaolevale viljakaldusele, on hakanud vaibuma ja praegused hinnad ületavad möödunud aasta jaanuari keskmised hinnad Chicagos 16% ja Liverpoolis 13% võrra, kuna augustis, s. o. hindade kõrgseisu ajal olid vastavad arvud 19% ja 36%.

Nisu hinnad.

Wheat Prices.

	Chicago		Liverpool	
	1 kv hind	% jaan. 1934=100	1 kv hind	% jaan. 1934=100
jaan. keskm. 1934	11,51	100	8,71	100
aug. " "	13,65	119	11,88	136
jaan. " 1935	13,31	116	9,85	113

Käesoleva kaubandusaasta esimese kuue kuu (august — jaanuar) jooksul maailma nisuturul läbikäinud nisu eksportkogused on 70,5 milj. kv eelmise kaubandusaasta sama ajavahemiku 71,8 milj. kv vastu. Impordi tagasiminekut põhjustasid Euroopa importriigid, kellele sissevedu on langenud möödunud aastal 55,8 milj. kv pealt 53,4 milj. kv peale, seega vähenemine 4%.

Tunduv välismaa nisu sisseveo vähenemine on Inglises, kus k. a. import langes 17% võrra ja on 16,0 milj. kv eelmise aasta 19,3 milj. kv vastu. Sarnane nähtus esineb ka Hollandis, kus k. a. import on 2,0 milj. kv eelmise aasta 4,3 milj. kv vastu ja Saksas, Poolas ning Tšehhoslovakkias, kelle import on langenud eelmise aasta 3,2 milj. kv pealt 2,1 milj. kv peale. Tunduv impordi suurenemine esineb Skandinaavia riikides, kus käesoleva aasta sissevedu on tõusnud möödunud aasta 1,5 milj. kv pealt 3,6 milj. kv peale ja väljaspool Euroopat asuvates riikides, kellele sissevedu on

17,0 milj. kv möödunud aasta 16,0 milj. kv asemel.

Rahvusvahelisele põllumajandusinstituudile saabuvate andmete järgi on tegemist Euroopa riikides talinisu külvipindade suurenemisega. Nii on möödunud aastast külvipind suurenenud: Bulgaarias 1%, Prantsuses ja Kreekas 2%, Inglises 4%, Leedus ja Tšehhoslovakkias 5%, Soomes 10% ja Rumeenias 15%. P.-Am. Ühendriikide külvipinda on laiendatud 6% võrra, kuid et seal alati on külvipind suurem lõikuspinnast, siis arvestatakse sealset uut lõikuspinda möödunud aasta tasemele.

Oraste seisukord on rahuldav ja praegune ilmastik Euroopa riikides ning Venes soodus, ehk küll Venes mõnes nisu kasvurajoonis lumi tuli sulale maale, mis võib kahjustada oraseid ja halvata seega edaspidist saaki.

Euroopas püsib endiselt kindel nõudmine La Plata nisule, kuid selle kõrval on märgata ka Austraalia ja Manitoba nisu suurenevat nõudmist. Austraalia nisueksport siirdub endiselt idamaadesse (Jaapan, Hiina), kus püsib ka parem hind. Parema hinna tõttu idamais on hakatud sealseis impordriikides ka La Plata nisule otsima turgu ning esimesed saadeti- sed Jaapanisse ja Hiinasse on leidnud hea mineku. Väljaspool Euroopat asuvatest riiki-

dest on Jaapanis käesoleva aasta kevadel suurem vajadus nisu sisseveoks kui möödunud aastail, sest sealset riisihinnad on möödunud aasta samast ajast kõrgemad väiksema lõikuse tõttu umbes 50%. 1934. a. Jaapani riisitoodang hinnati sealsete ametlikkude andmete järgi 93,7 milj. kv eelmise aasta 131,5 milj. kv vastu. Möödunud viie aasta (1928—32) keskmine toodang oli 109,3 milj. kv. Seega on 1934. a. riisitoodang väiksem 1933. a. toodangust 29% ja viie aasta keskmisest 14%. Möödunud aasta Jaapani riisitoodangu tagasimineku ja seega suurenev välisnisu sisseveo tõus loob nisukasvatajates maades, peamiselt Austraalias, lahedamad müügi võimalused, millega omakorda on seoses sealsete tagavarade vähenemine ja üldine pakkumispinge nõrgenemine. Arvatavasti jääb Austraalia nisu osatähtsus käesoleval aastal Euroopa turgul tähtsusetuks ja see võimaldab teistel eksportriikidel paremaid müügitehinguid.

Edaspidiste nisuhindade tõusu kartusel Itaalias, kui tähtsamal välisnisu importijas riigis, on valitsuse poolt otsustatud kutsuda ellu teraviljakomitee, kelle ülesandeks jääks edaspidine nisuost ja siseturu varustamine. Alates 5. veebr. on nisuimport keelatud erafirmadele. Impordi vajaduse ja selle suuruse määrab teraviljakomitee valitsuse nõusolekul.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Gesti Bank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

15. veebruaril 1935. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	27 727 846,85	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	388 081,97
välisraha	5 456 474,89	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 721 687,04	a) pangatõhked liikvel	85 620 886,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	5 649 070,19	valitsuse	10 405 229,88
põllumajandusl.	769 296,47	pankade	7 178 204,74
metsatööstusl.	12 094,15	teised	2 214 688,04
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	6 480 460,81	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	19 798 127,61
valitsusele	2 800 000,—		5 777 893,11
teistele*)	4 224 287,97		
5. Kinnis ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 291 510,30		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	15 932 670,43		
	<u>66 584 438,09</u>		<u>66 584 438,09</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,88%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 047 347,06
Includes ER. 2 047 347,06 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE.

Munakaubanduse reorganiseerimine Inglises.

Reorganisation of Egg Trade in England.

8. veebruaril s. a. avaldati vastava reorganiseerimiskomisjoni poolt koostatud aruanne munakaubanduse ja kanakasvatuse ümberkorraldamise kohta Inglises.

Reorganiseerimiskomisjon määrati põllumajandussaaduste turundamise aktide alusel oktoobris 1933 ning tema esimeheks on pikemat aega end. põllutöominister dr. C. Addison.

Inglise munatarvitus kaeti järgmiselt (miljonites munades):

	1923	1930	1933
oma maa toodang	2 590	3 885	4 727
sissevedu välismaalt	1 777	2 474	1 475
sissevedu asumaadest	624	698	727
Kokku 4 991	7 057	6 929	

Enne sõda andis omamaa toodang ainult 32% kogu tarvitusest, 1924. a. juba 52% ja 1933. a. 68%. Välismailt sisseveo osatähtsus vähenes järjest, moodustades 1924. a. 36% ja 1933. a. 21% Inglise üldtarvitusest. Ülaltoodud andmed tõendavad, kuivõrd suure tähtsuse omab munakaubanduse korraldamine Inglises.

Aruandes on munade ja tapetud lindude turundamisküsimusi käsitatud eraldi, kuid komisjon jõuab arvamisele, et kuna mõlemad alad on ühenduses üksteisega, siis nende jaoks võib küsimuse alla tulla ainult ühine turundamiskeem, milline kontrollitud ühe nõukogu poolt. Sisseveepoliitikat aruandes ei ole puudutatud, kuna selle küsimuse kaalumine on jäetud erikomisjoni hoolde. See erikomisjon on juba määratud.

Aruanne algab ülevaatega neist muudatustest, mis leidnud aset pakkumises ja hindades viimaste aastate kestel, ning ka praegustest turundusmeetodidest. Komisjon näitab, et munatoodang viimase 10 aasta kestel on tõusnud ligi kahekordseks, kuid peale rahvusliku märkimisskeemi munadele ei ole peagu midagi võetud ette turundusmeetodide moderniseerimiseks, et kindlustada rahuldavalt tagajärgi säärasel tähtsal tootmisalal. Eriti toonitatakse, et turustamise juures oli

võimata saavutada häid tagajärgi tähtsamates tööstuslikes keskustes, kuna neis rajoonides ei olnud küllaldasel määral kättesaadaval standarditud sisemaa kaupa. Teise raskusena turustamisel märgitakse suurt toodangut kevadel, millega praegune kaubanduslik organisatsioon rahuldavalt toime ei tule. Kohapealsed ülejäägid mõjuvad hindalangetavalt, kusjuures hinnad laskuvad teinekord ebanormaalsele tasemele. Nende pahede vältimiseks esitatakse aruandes komisjoni poolt vastavaid sooviavaldusi.

Komisjon vaatab hindade mõju nõudmise suurusle. Ta tuleb arvamisele, et kui soovitakse munatarvitust pidada praegusel tasemel ehk seda suurendada, siis peab see viidama läbi tootjatele kõrgema hinna maksmise teel ilma hinnatõstmiseta tarvitajatele. Seda on võimalik saavutada munade kokkuvõtmise ja kaubanduse reorganiseerimisega vastavate kulude vähendamise teel.

Komisjon soovib munakaubandust Inglises tsentraliseerida ning usaldada tootjate poolt valitud munaturundusnõukogu kätte. Kanakasvatatajail (arvult 500 000 ümber) lubatakse mune turustada, arvatud välja üksikud juhud, ainult turundusnõukogu poolt ettenähtud organisatsiooni kaudu.

Ülaltoodu teostamiseks komisjon paneb ette jagada Inglise ja Wales 200 rajooni, raadiusega keskmiselt 10 miili igalüks, kusjuures igas asub üks litsentsitud munakokkuvõtmise ja pakkimise punkt. Pakkimispunkte koguvad mune kõikidelt registreeritud tootjalt oma rajoonis.

Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et on raske kirjutada ette hindu, mida tuleb maksta tootjatele, kuna kokkuvõtmise ja kaubanduse kulud üksikuis rajoones varieeruvad. Komisjon soovib, et tootjatele makstavad hinnad määrataks kindlaks munaturundusnõukogu poolt käsikäes kaubandusringkondadega. Kokkuvõtmise ja pakkimise kulud vastavad tegelikkudele kuludele; kokkuvõtmispunktidel on lubatud jätta endale väikest

kasu. Nõukogu administratsioonikuludeks arvestatakse 2 pence'i ehk 16 senti 120 munalt.

Pakkimispunktid koguvad ja sordivad mune ning müüvad neid kaubandusringkonnile. Komisjon eriti rõhutab kiire läbilaske (müügi) vajadust. Et kergendada munaturustamist kogumispunktides, soovib komisjon neid rühmitada 12 ringkonda, kusjuures munakaubanduse järelevalve ringkond üsaldatakse munakaubanduse nõukogu poolt määratud ametnikule. Selle ametniku ülesandeks on ka juhtida ja normida pakkumist omas ringkonnas üksikute rajoonide vahel. Turundusnõukogu ühtlustab omakorda munapakkumist üksikute ringkondade vahel.

Üldse arvestatakse, et kogumispunktidest käib aasta kestel läbi 3 250 000 000 muna ning üksiku punkti aastane läbikäik võib tõusta 15 milj. munani.

Et lõplikult viia läbi munakaubanduse ümberorganiseerimist, soovib komisjon võtta 18-kuulise katseperioodi.

Hindade hoidmiseks soovib komisjon kevadkuudel panna mune külmutushoonesse.

Tapetud lindude suhtes märgib komisjon, et see ala on palju halvemas seisukorras kui munatootmine. Kuna inglise linnukasvataja

on pannud erilist rõhku munatootmisele, on kanamaterjal lihatootmiseks nõrgenenud. Komisjon soovib panna suuremat rõhku liha-kanade kasvatamisele. Ta soovib korraldada tapetud lindude turustamist samadel alustel kui munamüüki. Et aga tapetud lindude turustamise alal kogemused võrdlemisi väikesed, siis soovib komisjon enne skeemi kehtimapanemist teha vastavaid katseid.

Turunduse administratsiooni suhtes soovib komisjon lihtsustada valimise protseduuri. Ta soovib väikeste komiteede asutamist igas rajoonis, kes esineksid vahelülidena tootjate ja turundusnõukogu vahel. Samuti tulevad asutamisele nõuandekomiteed igas ringkonnas.

Komisjon leiab, et tarvitajate huvides tuleb seadusandlikul teel nõuda, et sisseveetud preserveeritud ja külmutushoones hoitud munad oleksid vastavalt märgitud.

Lõpuks soovib munakaubanduse reorganiseerimiskomisjon panna rõhku üksikute turundusnõukogude koostöö peale (seni on turundusskeeme pandud kehtima peekonile, piimale, kartulitele ja humalatele), kuna kõik nõukogud tegelevad küsimustega, milledest huvitatud peagu iga põllupidaja ning mis seepärast nõuavad täielist koordinatsiooni.

Peekonikontingent Inglises. — Bacon Quota in England.

Inglises kavatakse praegune peekonikvoota jätta muutmatusks kuni 1. juulini s. a. Kvooti suurus 1. juulist alates aasta lõpuni

selgub hiljemalt märtsi lõpuks või aprilli alguks.

BELGIA.

Abinõusid kodumaa saaduste levimise edendamiseks.

Attempts to Increase the Consumption of Home Products.

Belgias loodi erikomisjon siseturu korraldamiseks ja tervendamiseks. Selleks peab ta pidevalt jälgima siseturu arenemist ja varustamist omamaa tööstustoodetega. Peale selle valvab komisjon sisseveo üle ja võtab tarvitusele abinõusid turu kaitseks igasuguse hävitava võistluse ja dumping-müükide vastu.

Komisjoni ülesannete hulka kuulub teadete andmine ja seaduste ning siseturgu korraldavate määruste tõlgitsemine, omamaa toodete propaganda ning ühenduse ja tihedama koostöö loomine töösturi, ärimähe ja tarvitaja vahel.

HOLLANDI.

Sulgloomade pidamise vähendamine.

Regulations Restricting Poultry Farming.

Amsterdamist teatakse, et valitsus kavatab lähemal ajal avaldada korralduse, millega keeldakse pidada rohkem kui 25 kana taludes, mille põllupind on suurem kui 20 ha.

Valitsus loodab selle abinõuga teha nende väiketalupidajate sulgloomade pidamist tulutoovaks, kes asuvad piiriäärseil liivaluhtel.

Merekalastuse kriisikorraldus. — Measures for regulating Sea-fishing Depression.

„Merekalastuse kriisikorraldusega” 1935/I on merekala püügiks väljasõitmine kaluritele kitsendatud. Tingimuseks on seatud, et iga püügiks väljuv laev peab omama väljasõidu tunnistuse, mis antud Hollandi kalanduse keskusest (Nederlandsche Visscherij Centrale) asjaomase kirjaliku kohustuse peale, tasuda põllumajanduse kriisifondi kasuks 1% püügist kaasatoodud kala brutto-väärtusest.

Hollandi viljakülvi kava 1935. a. — Holland's Sowing Regulations for 1935.

Kuna põlluharijad oma külvikava kindlakstegemiseks käesoleval aastal on suuresti huvitatud aegsasti saada teada põllusaaduste külvikorraldustest ja sihthindadest 1935. a. saagi suhtes, siis on majandusminister otsustanud juba nüüd teha teatavaks, missuguseid korraldusi valitsus kavatses panna kehtima 1935. a. saagi kohta.

Mis puutub nisukülvisse, siis lubatakse eelmise aasta eeskujul nüüdki iga üksiku käitise põllupinnast võtta $\frac{1}{3}$ nisu külviks. Erand tehakse põlluharijatele, kellele üldine külvipinna suurus ei ületa $\frac{1}{2}$ ha. NELLE lubatakse nisu küllida kuni $\frac{1}{2}$ ha, nõnda et 1 ha suurusel põllukäitisel on võimalik küllida $\frac{1}{2}$ ha nisu. Sihthinnaks on määratud fl. 10.— 100 kg eest.

Teiste viljade ja kaunvilja kasvatamine ei allu kitsendustele.

Jääb kehtima senine juuremaksusüsteem rukki, odra ja põldubade kohta, nimelt et nende tootja saab 7—8 guld. vahelise hinna 100 kg. rukki ehk odra, ja 8—9 guld. vahelise hinna 100 kg. põldubade eest.

Söögikartulite maksimaal-külvipinnaks on määratud kindlaks 100 000 ha. Külviks on

Nimetatud väljasõidutunnistuste kehtivuse pikemaks tähtajaks on esialgu määratud 2 kuud. Asjaomaste erilist tähelepanu juhitakse sellele, et tähendatud lihikese tähtaja möödumisel võidakse väljasõidulubade andmist teha rippuvaks täiendavatest tingimustest, kuna kavatsetakse panna kehtima teatud normid nõudmiste suhtes, millele peavad vastama laevad.

vaja noppimisluba, millelt võetakse erilist külvimaksu fl. 30.— ha-lt. Seda maksu ei nõuta, kui külitakse mitte rohkem kui 5 are suurusel pinnal (5 ruutmeetrit). Külvimaksu arvutamisel vähendatakse iga üksiku kartulitootja külvipind 5 are võrra.

Mitte söögikartulite turu jaoks kasvatatud kartulite denatuurimine on võimaldatud, kuid nende hind ei ole esiotsa veel määratud kindlaks.

Garantii-peatide kogus jääb endiseks — 1540 miljonit kg. Käitistele, kelle maksimaalne külvipind 2 ha, antakse garantii koguse jaoks, mis saadakse $\frac{1}{2}$ ha-lt. Keskmise suhkruisaldusega peetide garantii-hinnaks on fl. 10.— 1000 netto-kg. eest.

Sigurikasvatuse toetuskorraldus jääb endiseks.

1934. a. linakasvatamise korraldamist kavatsetakse muuta ses mõttes, et senise 6000 ha asemel antakse luba toetamisele kuuluvat külvipinda suurendada kuni 10 000 ha. Toetusmäära kohta käivad korraldused on esiotsa väljatöötamata, kuid valitsus lubab nad avaldada igal juhul enne 1. juunit.

TAANI. Sigade ja veiste arv Taanis. — Number of Pigs and Cattle in Denmark.

15. I Taani statistika osakonna poolt ettevõetud loendus näitab, et sigade üldarv on jälle vähenenud, nagu näitab järgmine tabel tuh. tk.:

	15. jaan. 1935.	1. det. 1934	15. okt. 1934.
Kuldid	19	20	20
Emised:			
1 kord tiined	72	48	29
2 ja rohkem korda tiined	181	190	187
Imetajad emised	77	74	82

	15. jaan. 1935	1. det. 1934	15. okt. 1934
Ahtrad emised	19	21	25
Tapmiseks määratud emised	9	11	10
Pörsad:			
Emiste juures	668	653	720
Eraldatud, alla 35 kg	762	745	784
35—60 kg	667	646	711
Nuumsead	451	621	590
Kokku	2 925	3 009	3 108

Et tiinete ja imetajate emiste ning väiksemate põrsaste arv näitab tõusu, siis on oodata tapmist suurenemist k. a. suvel.

Veiste üldarv näitab samuti kahanemist tuh. tk.:

	15. jaan. 1935.	16. juulil 1934.
Pullid (aastased ja vanemad)	68	64
Härjad (— do —)	42	48
Lehmad (2 aastased ja vanemad)	1 688	1 716
Mullikad	470	518
Vasikad (alla 1 aasta)	784	713
Kokku	2 997	3 059

ROOTSI. Käsitöö- ja väiketööstustoodete ekspordi organisatsioon.

Organisation of the Export of Handiwork and Products of Small Industries in Sweden.

Kuna käsitöölisel ja väiketööstureil on raskendatud ühenduse loomine välismaa importijatega vajalikkude kogemuste ja kapitali puudusel, on Rootsi tarvitajateühisus „Kooperaativa förbundet“ algatanud uue eksportorganisatsiooni loomise tähendatud alal. Rootsi

käsitöö kaupadele loodab ühisus leida sobivaid turge, sest nõudmine nende järele välis-turgudel olevat suur ja nende otstarbekohaseks sissetöötamiseks annab ta omalt poolt ½ milj. Rkr. käitiskapitali ja organiseerib nõuannet omandatud kogemuste kohaselt.

SOOME. Uued väljaveopreemiate normid 1935. a. — *New Export Premiums for 1935.*

Valitsuse sellekohase otsusega määrati uuteks väljaveopreemiateks 1935. a.: võile Smk. 5, juustule ja karbjuustule Smk. 2.50, kanamunadele Smk. 3, sealihale Smk. 3.25, loomalihale Smk. 1, soolatud või suitsutatud põdralihale Smk. 2.50, värsekele põdralihale Smk. 1.50 ja eiussigadele Smk. 2.50 kg.

Preemiaid ei maksta kanamunadele, mis veetakse Saksa ja soolatud ning suitsutatud sealihale, mis veetakse Inglisse.

Määratud preemiatest on esmakordsed preemiad põdra ja looma lihale. Loomalihale makstakse preemiaid ainult selle väljaveol Tornio tolliasutise kaudu.

Soome peekonikontingent Inglises.

Käesoleva aasta esimeseks veerandiks on Soomele Inglise poolt antud kasutamiseks peekonikontingent 7372 tsentneri ehk 374.497,6 kg. suuruses. Nimetatud kontingent on jaotatud põllutööstusministri otsusega nii, et sellest langeb 60% Lounais-Suomen Osuusteurastamole, 30% Karjakeskuskunnale ja 10% Kuopion Karjamyntiosuuskunnale, kusjuures Karjakeskuskunnale on antud õigus osa oma kontingendist anda edasi Osuuskunnale Iiti-

— *Finnish Bacon Quota in England.*

kale, informeerides sellest põllutööstusministeeriumi. Kontingendi jaotamisel on jäänud arvestamata kõik tapamajad, mis ehitatud viimasel ajal, kui oli jõus juba peekoni kontingentimise korraldus.

Soomele antud kontingent on umbes kaks korda väiksem Eestile antud kontingendist ja kümme korda väiksem Taanile antud kontingendist. Soome algas peekoni väljavedu võrdlemisi hiljem kui teised riigid.

Munade väljavedu. — *Finnish Egg Exports.*

Ühenduses kontingentide määramisega munadele nii Inglises kui Saksas, mis olnud Soome munadele peaturgudeks, on tingimused munade väljaveoks tunduvalt halvenenud ja toonud kaasa ka tunduva hinnalanguse. Jaanuari munatoodangut ei saadud suurel määral ekspordida, sest et see ületas olemasolevad kontingendid ja peale selle oldi Inglises ka ostudes tagasihoidlikud, sest et soojade ilmade tõttu oli nende oma toodang

suurem ja turul püsisid kauem ka Austraalia munad. Kevadepoolse loodetakse soodsamat konjunkturi, sest et siis langeb harilikult munade toodang. Arvatakse, et siis osutuvad olemasolevad kontingendid küllaladeks. Inglise poolt on Soomele esimeseks kolmeks kuuks käesoleval aastal antud kontingent 35 400 000 muna suuruses. Saksa poolt on Soomele antud kuukontingent 112,400 kg. suuruses.